

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/88/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714211567
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3714211567.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Z., a to: V., nar. XX.X.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: X. práce, sociálnych vecí a rodiny O. K., deti rodičov: V. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, okres Y., prechodne bytom O. K., A. XXXX, právne zastúpenej B. V. C., advokátkou, AK O. K., J. XX/XX a Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, o návrhu matky na obmedzenie styku otca a o návrhu otca na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 07. októbra 2015, č.k. 7P/19/2015-61 v senáte takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudok súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Y. zo dňa 23.9.2014 č.k. 4P 78/2013-464 v časti o úprave styku otca s maloletými deťmi tak, že otec bude oprávnený sa s maloletými deťmi Z. a to: V., nar. XX.X.XXXX a A., nar. X.XX.XXXX stýkať každú sobotu v párnom týždni toho ktorého roku tak, že si deti v uvedený deň o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a v ten istý deň o 19,00 hod. deti matke pred jej bytom odovzdá. Matka je povinná deti na styk pripraviť fyzicky aj psychicky a odovzdať ich v stanovený čas otcovi. Súd návrh matky na obmedzenie styku otca s maloletými deťmi zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka sa návrhom domáhala obmedzenia styku otca s maloletými deťmi tak, aby tento bol oprávnený sa s nimi stýkať každý posledný utorok toho ktorého mesiaca v čase od 15,00 hod. do 19,00 hod., výlučne za prítomnosti detského psychológa v meste Považská Bystrica dôvodiac, že posledná úprava styku (každú stredu v mesiaci v čase od 14,00 hod. 17,00 hod. v priestoroch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately v prítomnosti ich pracovníka majúceho službu a v neprítomnosti matky), je pre deti nevyhovujúca (najmä pre maloletého V., ktorý každú stredu v čase od 13,30 hod. do 15,00 hod. má doučovanie z jazyka anglického spolu so všetkými svojimi spolužiakmi), navyš na deti styk s otcom vplýva nepriaznivo, o čom svedčí skutočnosť, že počas realizácie styku sa maloletý A. viackrát pociknal). Podľa tvrdenia matky, otec navyš súdom stanovený rozsah styku nevyužíva, v minulosti sa opakovane stalo, že na stretnutie neprišiel, alebo bolo ukončené predčasne. Otec sa podaným návrhom naopak domáhal rozšírenia styku tak, aby bol oprávnený sa s deťmi stretávať každý víkend v párnom týždni bez prítomnosti matky v čase od piatku 17,00 hod. do nedele do 17,00 hod., dôvodiac, že priestory ÚPSVaR Považská Bystrica, kde sa styk podľa rozhodnutia súdu realizuje sú nevyhovujúce a stiesnené, nemôže vytvoriť pre deti atmosféru domova a nadviazať s deťmi hlbší vzťah. Počas realizácie styku navyš matka detí sedáva na chodbe úradu, čo u detí vyvoláva nepozornosť, matka deti prostredníctvom SMS správ počas realizácie styku kontaktuje, čo má za následok predčasné ukončenie styku. Opatrovník doporučil návrh matky na obmedzenie styku otca s maloletými deťmi zamietnuť a návrhu otca na rozšírenie rozsahu styku čiastočne vyhovieť a to tak, aby bol tento oprávnený sa s deťmi stýkať každú sobotu v párnom týždni

v čase od 9,00 hod. do 17,00 hod. bez prítomnosti matky dôvodiac, že priestory Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, kde sa styk na základe rozhodnutia súdu realizuje, sú vzhľadom na ich stiesnenosť nevyhovujúce. Počas realizácie styku sa otec vždy snažil o nadviazanie kontaktu s maloletými deťmi. Vzťah maloletého V. k otcovi je viac odmeraný, ani jedno z detí však počas realizácie styku navonok neprejavovalo strach z otca, alebo odmietavý postoj. V prípade, ak by sa styk otca s deťmi realizoval mimo priestorov úradu práce a v neprítomnosti tretej osoby, mohlo by to mať za následok lepšie rozvíjanie a upevnenie citovej väzby medzi otcom a maloletými deťmi.

Súd konanie o oboch návrhoch rodičov podľa § 112 ods. 1 OSP spojil na spoločné konanie vedené na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7P 19/2015.

Súd prvého stupňa na danú vec aplikoval ust. § 24 ods. 4, § 25 ods. 2, § 26 Zákona o rodine, s odkazom na ktoré v odôvodnení uviedol, že realizácia styku otca s maloletými deťmi v priestoroch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny za prítomnosti jeho pracovníka nepochybne dosiahla svoj účel, čo potvrdil samotný opatrovník, ktorý navyše uviedol, že priestory Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica sú na styk otca s maloletými deťmi vzhľadom na ich stiesnenosť a tiež prítomnosť tretej osoby nevyhovujúce a v záujme ďalšieho rozvíjania vzťahu medzi otcom a deťmi, by bolo vhodné styk upraviť počas víkendov, teda mimo pracovných dní v týždni bez prítomnosti matky, ako aj tretej osoby, teda pracovníka úradu práce, prípadne psychológa. Opatrovník neodporučil styk otca s deťmi upraviť na dlhšiu dobu v zmysle návrhu otca, ale každú sobotu v párnom týždni v čase od 9,00 hod. do 17,00 hod. do doby, pokiaľ sa vzťah medzi otcom a maloletými deťmi ešte viac neupevní. Následne potom by bolo možné uvažovať o ďalšom rozšírení styku otca s deťmi aj na dlhšie časové obdobie, napr. na celý víkend. Ďalej súd prvého stupňa dôvodil, že je nepochybne v záujme maloletých detí, aby sa popri matke na ich výchove podieľal aj ich otec, čo vzhľadom na skutočnosť, že rodičia nežijú spolu, je možné zabezpečiť len vo forme čo možno najširšieho rozsahu styku otca s maloletými deťmi. Takýmto spôsobom bude zabezpečený zdravý telesný a duševný vývoj detí a tiež ich právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom a zabezpečená stabilita ich budúceho výchovného prostredia. Vychádzajúc z uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení pristúpil k novej úprave rozsahu styku otca s maloletými deťmi, podľa ktorej bude otec oprávnený sa s deťmi stretávať každú sobotu v párnom týždni toho ktorého roku tak, že si deti v uvedený deň o 9,00 hod. prevezme pred bytom matky a v ten istý deň o 19,00 hod. deti matke pred jej bytom odovzdá. S uvedením totožných dôvodov zamietol návrh matky, ktorým sa táto domáhala obmedzenia styku otca s deťmi, pretože by to viedlo k oslabovaniu vzájomných citových väzieb medzi otcom a deťmi a ich vývinových potrieb. V závere prvostupňový súd konštatoval, že otec maloletých detí bol síce uznaný za vinného zo spáchania zločinu znásilnenia a prečinu nebezpečného vyhrážania rozsudkom Okresného súdu v Čadci, toto rozhodnutie však doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť a uvedených skutkov sa otec mal dopustiť nie vo vzťahu k deťom, ale k ich matke, s ktorou má dlhodobu neusporiadanú, až nepriateľskú vzťah. Bude v budúcnosti povinnosťou oboch rodičov si vzájomné vzťahy usporiadať a naučiť sa komunikovať, najmä ohľadom potrieb a záujmov ich spoločných detí.

Rozsudok súdu prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla matka mal. detí prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a žiadala odvolací súd o zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že uplatňuje odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. (súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), ďalej v ustanoveniach § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Namietala postup súdu v tom, že v konaní žiadala, aby boli vypočuté mal. deti, ktoré vypočul pri svojom predchádzajúcom rozhodnutí o úprave práv a povinností k mal. deťom aj Okresný súd Čadca, ktorý naposledy o úprave styku rozhodoval, v ktorom konaní deťom bolo zo strany súdu prisľúbené, že pokiaľ by im v tom čase určená úprava styku nevyhovovala, môže kedykoľvek dôjsť k zmene takéhoto rozhodnutia. Starší mal. V. je žiakom 9. triedy ZŠ, dobre si pamätá správanie otca a nedokáže sa doposiaľ vypořiadat s tým, že otec v priebehu súdnych konaní klamal, keď tvrdil, že ich matku, teda svoju bývalú manželku fyzicky a verbálne nenapádal, hoci práve mal. V. bol svedkom takýchto incidentov, videl toto konanie otca na vlastné oči a vypovedal o tom aj za prítomnosti sociálneho pracovníka, bez prítomnosti matky, v priebehu vyučovania v škole. Mal. V. sa chcel v konaní vyjadriť k tomu, že by malo byť za týchto okolností ponechané na jeho vôli, kedy sa s otcom stretne. Ďalej matka poukázala na záujem mal. A., ktorý je citovo naviazaný tak na brata, ako

aj na matku, vzhľadom na jeho vek a udalosti nie je v jeho záujme, aby sa tento stretával s otcom bez prítomnosti tretej dospeléj osoby, ktorá je zárukou ochrany oboch detí pred konaním otca. Súd napriek uvedenému návrhu na vykonanie dokazovania a existujúcim skutočnostiam, odmietol mal. deti vypočuť, svoje rozhodnutie založil na to, že nie je v záujme detí, aby sa tieto naďalej s otcom stretávali na pracovisku sociálneho úradu, kde má otec oklieštené aktivity. Poukázala tiež na to, že otec ani takto upravený styk nerešpektuje, sám si volí spôsob, ktorý vyhovuje jemu, neberie do úvahy deti, ani to, že matka si musí dopredu skoordinať túto aktivitu so svojimi povinnosťami. Napriek tomuto prístupu otca a v rozpore so záujmom detí, nebol teda zisťovaný ich názor, a to ani zo strany kolízneho opatrovníka, výsluch detí nebol pripustený napriek tomu, že tieto samotné (keďže sa ich predmet konania priamo dotýka), prejavili vôľu a záujem byť v konaní vypočuté a žiadali, aby sa k veci mohli vyjadriť. Zdôraznila, že záujem mal. detí a ich ochrana, by mal byť povýšený nad záujem oboch rodičov, čo súd prvého stupňa pri svojom rozhodnutí nerešpektoval.

Otec mal. detí vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu podanému matkou, žiadal napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdiť. S poukazom na študijné povinnosti staršieho V. má za to, že je potrebné, aby jeho styk s deťmi bol upravený cez víkend. Poukazoval tiež na problematickú dopravu z miesta jeho bydliska do miesta, ktoré je určené súdnym rozhodnutím, ako miesto jeho realizácie styku s mal. deťmi. Doposiaľ určené priestory ÚPSVaR považuje za nevhodné miesto na realizáciu styku a rozvíjanie vzťahu medzi ním a deťmi. K návrhu matky v tom smere, že táto trvá, aby pri jeho styku s deťmi bol prítomný ako dozor psychológ uviedol, že na druhej strane žiada on, aby v čase, keď on bude s deťmi, matka bola na liečení u psychológa. Poukazoval ďalej na to, že bez jeho vedomia brávala matka deti zo školy, škôlky, vodila ich psychológom a namiesto seba dávala vyšetrovať deti, nakoniec ich uniesla, chodila s nimi po krízových centrách ako cigáni a „C.“ jej v tom napomáhala. Mal. V. nemohol vidieť žiadne napadnutie matky zo strany otca, pretože k žiadnemu nedošlo, bol to výmysel jeho exmanželky, bolo to vykonštruované a políciou zrušené. Matka aj „C.“ (právna zástupkyňa matky), sú klamáry, predkladajú neúplné informácie s cieľom, aby vznikli prieťahy v konaní a bol ničený deťom život. On ako otec má právo na svoje deti a žiadne výmysly jeho bývalej manželky ani jej zástupkyne, nemajú opodstatnenie v zákone a v jeho právach. Podľa jeho názoru sú deti v dôsledku ich dvojročného „zajatia“ a nútených návštev psychologických poradní, proti nemu ovplyvnené.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že doporučuje rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v plnom rozsahu potvrdiť. Styk otca s deťmi sa viac ako rok uskutočňuje v priestoroch ÚPSVaR Považská Bystrica, za prítomnosti služby konajúceho pracovníka, ktorý počas tejto činnosti je povinný v rámci svojej služby vybavovať aj iných klientov, nakoľko sa na oddelení nachádza sám. Mal. A. býva na stretnutiach pomerne rušný, často vybehuje za matkou na chodbu, otvára v kancelárii zásuvky na stoloch, chce z nich vyberať papiere. Ide o stiesnené kancelárie, na takúto realizáciu styku, ani na ďalšie rozvíjanie vzťahu medzi otcom a deťmi absolútne nevyhovujúce. Počas 35-tich uskutočnených stretnutí bolo zistené, že otec má k deťom pozitívny vzťah, rovnako aj deti prejavujú pozitívny vzťah k nemu. Tento sa im snaží venovať, kreslí s nimi, hráva s nimi spoločenské hry. Na stretnutiach videli, že vzťah medzi otcom a deťmi je veľmi dobrý, končí sa po uplynutí 1,5 hod. z dôvodu, že mal. V. sa potrebuje na nasledujúci deň pripravovať na vyučovanie. Aj z tohto dôvodu by bolo vhodné, aby styk bol do budúcnosti upravený počas víkendov. Otec sa počas tohto styku neprejavoval agresívne, nemusel byť upozorňovaný na nevhodné správanie voči deťom, na deťoch nebadali žiaden strach, alebo náznaky obavy pred otcom. Nie je v záujme detí, aby ich stretávanie s otcom sa naďalej uskutočňovalo v takýchto nedôstojných stiesnených priestoroch. Opatrovník nevidí dôvod, aby sa s otec s deťmi stretával za prítomnosti tretej dospeléj osoby, ktorá by mala byť zárukou ochrany detí pred otcom.

Matka mal. detí vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka k ňou podanému odvolaniu uviedla, že na jednej strane chápe, že opatrovník je zaťažovaný týmto stykom, no zároveň namietala, že tento neuvádza skutočnosti, ktoré sú mu známe a ktoré sú v záujme ochrany detí. Na jednej strane opatrovník uvádza, že deti vie otec dobre zaujať, zároveň však tvrdí, že mladšie dieťa počas styku vyrušuje, otvára zásuvky a pod. či je stanovisko opatrovníka rozporné, pretože ak by otec dieťa zaujal, nebolo by súčasne možné, aby toto vyrušovalo. Opatrovník hoci navrhol rodinu na zaradenie do programu realizovaného n.o. Orchidea, túto skutočnosť, ani dôvody zaradenia a výsledky spolupráce v tomto smere súdu neoznámil, hoci mu výsledky vyšetrenia psychológom tejto organizácie mali byť doručené. Poukázala tiež na obsah a závery znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný v trestnom konaní znalcom O.r. Z. PhD., v ktorom sa uvádza pokiaľ ide o osobnosť otca, že tento sa v prítomnosti

autorít dokáže správať kontrolovane, snaží sa vystupovať slušne, čím maskuje svoju skutočnú povahu, ktorá sa prejavuje práve mimo dohľadu uvedených autorít, kde nie je kontrolovaný a jeho povaha sa tam naplno prejaví. Závery tohto posudku boli prevzaté aj do odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 1T/81/2013, v ktorom sa tiež uvádza, že osobnosť otca má vyšší agresívny potenciál, na verejnosti pod dobrou racionálnou kontrolou, všetky štyri indexy agresivity sú u neho zvýšené, latentná agresivita je vyššia. Matka trvá na tom, aby opatrovník predložil správu od Orchidea n.o., ako aj na zabezpečení posudku znalca O. Z. O., ktorý potvrdzuje dôvodnosť jej obáv z realizovania styku detí s otcom bez prítomnosti zodpovedajúceho dozoru, prípadne za účasti pracovníka U. n.o.. Do spisu predložila tiež kópiu jej súhlasu zo dňa 30.06.2015 udeleného n.o. U. na zaradenie do programu realizácie priorít sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Krajský súd v Trenčíne, preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a dospel k záveru o dôvodnosti matkou podaného odvolania, v dôsledku čoho bolo potrebné rozsudok prvostupňového súdu pre nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie, ako aj odňatie práva mal. deťom ako účastníkom konania konať pred súdom v celom rozsahu zrušiť a to podľa § 221 ods. 1 písm. h/, a f/ O.s.p. a podľa ods. 2, cit. zákonného ustanovenia, vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Vo veci bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu, podľa § 214 ods. 2 O.s.p..

Súd prvého stupňa zamietol napadnutým rozsudkom návrh matky na obmedzenie styku otca s mal. deťmi a na návrh otca zmenil doterajšie súdne rozhodnutie, ktorým bol styk detí s otcom umožnený len za prítomnosti príslušného pracovníka ÚPSVaR v priestoroch ÚPSVaR Považská Bystrica a to tak, vo vymedzenom rozsahu je otec s deťmi sa oprávnený stykať bez prítomnosti tretej osoby.

Matka odvolaním namietala rozpor takéhoto rozhodnutia so záujmom mal. detí, nepripustenie ich vypočutia v súdnom konaní, ktorého sa samotné deti domáhali a nedostatočne vykonané dokazovanie v súvislosti s osobnosťou otca, skúmanou znalcom v trestnom konaní a s tým spojenú možnosť negatívneho dopadu na deti v prípade realizácie styku spôsobom určeným súdom, t.j. bez prítomnosti tretej osoby.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a) - f) citovaného zákonného ustanovenia. Matka vo svojom odvolaní uplatňovala vychádzajúc z jeho obsahu, dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. (nedostatočne zistený skutkový stav v dôsledku nevykonania navrhovaných dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností), podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), a f) (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci).

Dôvodom na odvolanie podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. (nedostatočne zistený skutkový stav v dôsledku nevykonania navrhovaných dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností) sa rozumie nevykonanie niektorého z navrhnutých dôkazných prostriedkov, avšak len v prípade, ak dôsledkom toho je neúplné zistenie skutkového stavu.

Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

Za dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. sa podľa súdnej praxe považuje nesprávne právne posúdenie veci, ktorým je mylná aplikácia a výklad právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Podrobným a dôsledným preskúmaním veci, odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti podaného odvolania.

Podľa článku 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov, len rozhodnutím súdu a na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne, tak ako to predpokladá článok 51 ods. 1 Ústavy SR. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36 Zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

V zmysle § 28 ods. 2 Zákona o rodine, teda rodičovské práva a povinnosti, majú obaja rodičia, teda matka a otec sú pri ich výkone zásadne rovnocenní. Úlohou rodičovských práv, je jednak ochrániť práva dieťaťa, jednak poskytnúť rodičovi prostriedky a priestor, aby mohol svoju výchovnú funkciu realizovať. Rodičovské práva a povinnosti, majú rodičia len vo vzťahu k svojim maloletým deťom, čo je odôvodnené nutnosťou osobitnej ochrany tejto skupiny účastníkov, rodinnoprávných vzťahov. Maloletému dieťaťu zákon poskytuje špeciálnu ochranu a to tak v rovine súkromného, ako aj verejného práva. Dospievaním sa z dieťaťa postupne stáva subjekt, schopný samostatne o sebe rozhodovať, spravovať svoje veci a rásť miera jeho primeranej spôsobilosti na právne úkony. Preto je nevyhnutné, zabezpečiť mu vo všetkých uvedených oblastiach pomoc až do nadobudnutia plnoletosti.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Z ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že ak sa rodičia o úprave styku s maloletým dieťaťom nedohodnú, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine umožňuje v prípade, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, obmedziť styk maloletého s rodičom, alebo ho zakázať. Na popredné miesto sa kladie záujem dieťaťa, tak ako to vyplýva aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ktorom sa uvádza, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech sa uskutočňuje verejnými, alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdnymi, správnymi, alebo zákonodarnými orgánmi.

V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že rodičia maloletých detí V. a A. Z., nie sú manželia, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Čadca zo dňa 23.9.2014 č.k. 4P 78/2013-464 s tým, že súd medzi rodičmi schválil dohodu, podľa ktorej maloleté deti na čas po rozvedení boli zverenú do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal k povinnosti prispievať na ich výživu v prospech maloletého V. po 160,- eur a maloletého A. po 100,- eur mesačne. Citovaným rozsudkom bol otcovi súčasne upravený styk s maloletými deťmi tak, že tento je oprávnený sa s deťmi stretávať každú stredu v mesiaci v čase od 14,00 hod. do 17,00 hod. v priestoroch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately v prítomnosti ich pracovníka majúceho v tom čase službu a v neprítomnosti matky. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku Okresného súdu Čadca vyplýva, že k takejto úprave styku súd pristúpil pri súhlasnom stanovisku oboch rodičov a z dôvodu, že existujúce napätie medzi rodičmi by mohlo vyvolávať stav vzájomných verbálnych útokov, ktorým by boli deti prítomné, čo jednoznačne nebolo v ich záujme, pričom realizácia styku v neutrálnom výchovnom prostredí a pod dozorom neutrálneho subjektu, je najvhodnejšie a najefektívnejšie momentálne výchovné opatrenie, ktoré by mohlo viesť k náprave vo vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi.

Opatrovník maloletých detí v preskúmvanej veci uvádzal, že v zmysle cit. rozsudku OS Čadca, sa styk otca s maloletými deťmi realizoval od 8.10.2014 v priestoroch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, a to v kanceláriách o rozmeroch 3x3 metre, ktoré priestory sú pre takýto styk absolútne nevyhovujúce. Počas realizácie styku otec k obojmu maloletým deťom mal prejavovať pozitívny vzťah, venovať sa im, najmä tak, že s deťmi kreslil a hrával sa s nimi spoločenské hry. Obe deti k otcovi mali prejavovať pozitívny vzťah, najmä mladší syn A., ktorého otec svojimi aktivitami dokázal

upútať. Podľa opatrovníka sa styk otca s deťmi končil spravidla po uplynutí 1,5 hodiny, keď maloletý V. prejavil vôľu styk ukončiť z dôvodu, že sa doma potrebuje pripravovať na vyučovanie na nasledujúci deň.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Čadca zo dňa 28.5.2015 č.k. 1T 81/2013-327 bol otec maloletých detí uznaný vinným zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., ktorých skutkov sa mal dopustiť voči matke maloletých detí, za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do Ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Z dôvodu podania odvolania zo strany otca, uvedený rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť. Z pripojeného rozsudku Okresného súdu Čadca 1T/81/2013 zo dňa 28.05.2015 vyplýva, že v priebehu trestného konania bol vypracovaný posudok znalcom O. B. Z. O., ktorý osobu otca mal. detí charakterizoval ako prejavujúcu sa so snahou o dominanciu s vyšším agresívnym potenciálom na verejnosti pod dobrou racionálnou kontrolou, pričom u neho konštatoval všetky štyri indexy agresivity ako zvýšené, latentná agresivita je vyššia.

Odvolačím súdom bolo tiež zistené, že na návrh kolízneho opatrovníka boli mal. deti v roku 2015 zaradené do programu n.o. U. sídliacej v O., predmetom činnosti ktorej je o.i. realizácia priorít sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Podľa skutočností uvedených matkou v rámci zaradenia rodiny do tohto programu, mali byť deti odborne psychologicky vyšetrené, závery ktorého vyšetrenia mali byť zaslané kolíznemu opatrovníkovi. V priebehu prvostupňového, ani odvolacieho konania, túto skutočnosť kolízny opatrovník súdu neoznámil, ani výsledky vyšetrení nepredložil.

Ďalej z úradnej činnosti odvolací súd zistil, že úprava práv a povinností k mal. deťom bola už predmetom konania vedeného pred Okresným súdom Považská Bystrica pod č. k. 11P/94/2014, v ktorom sa už odvolací súd zaoberal tiež úpravou styku otca a mal. detí v štádiu nariadenia predbežného opatrenia, pričom z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu Trenčín 6CoP/56/2014-52 zo dňa 27. augusta 2014 vyplýva, že už v priebehu uvedeného prvostupňového aj odvolacieho konania matka tvrdila negatívny dopad styku otca s deťmi bez prítomnosti zodpovedajúcej autority s poukazom na to, že mal. deti boli svedkom toho, ako ju otec verbálne aj fyzicky napádal, tiež že obe deti tvrdili, že otec mal. A. bil a mal. V. zrejme pod vplyvom toho, že priamo videl, ako otec fyzicky napádal ich matku, sa odmietal s otcom v tom čase stretávať.

V uvedenom konaní (11P/94/2014) na pojednávaní dňa 09.12.2013 bol súdom prvého stupňa vypočutý mal. V. Z., ktorý o.i. vo výpovedi uviedol, že on priamo viackrát videl, ako otec mal. A. zbil, keď tento plakal preto, že mu bolo smutno za mamou dokonca ho zbil aj varechou. Na otázku súdu maloletému ako by vnímal, keby musel ísť k otcovi tento uviedol - „ja by som to nechcel, radšej by som od otca ušiel“.

V priebehu vyššie uvedeného konania bola predložená správa z Mestského úradu Považská Bystrica zo dňa 05.12.2013, z ktorej vyplynulo, že matke detí spoločne s mal. V. a A. bola v období od 01.07.2013 do 13.11.2013 poskytovaná sociálna služba v zariadení Krízové centrum ochrany a podpory obetí násilia v rodinách „Y.“ so sídlom v Považskej Bystrici, kde bola starostlivosť o deti zabezpečovaná po všetkých stránkach zo strany matky.

Vo vyššie uvedenom konaní, odvolací súd práve z hľadiska záujmov mal. detí s dôrazom na prevenciu negatívneho dopadu na harmonický vývoj osobnosti pokiaľ ide o rozsah, či úplné zamedzenie, či obmedzenie styku otca s mal. deťmi uviedol, že spoľahlivé poznanie skutočností, či styk rodiča s deťmi vôbec, resp. bez prítomnosti tretej osoby ohrozuje fyzické, alebo psychické zdravie dieťaťa, alebo ide o predstieraný stav vyvolávaný zámerným pôsobením druhého rodiča, je možné zistiť až po dôkladne vykonanom dokazovaní a zdôraznil, že je potrebné aby v zmysle čl. 3 dohovoru o právach dieťaťa súdy dbali za každých okolností na to, že záujem mal. dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa mal. detí.

Vo vyššie uvedenom konaní, rovnako mal. deti v postavení kolízneho opatrovníka zastupoval ÚPSVaR Považská Bystrica, ktorý teda nepochybne mal vedomosť aj o tom, že Okresným prokurátorom Čadca, bola na otca mal. detí podaná obžaloba pre podozrenie zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 2 písm. b) trestného zákona, pričom v procesnom postavení poškodenej v uvedenom konaní vystupuje matka mal. detí tiež obžaloba pre podozrenie zo spáchania dvojnásobného prečinu

nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) trestného zákona a tiež pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 trestného zákona, ktoré konania v tom čase neboli ešte ukončené.

Matka v tomto konaní kategoricky nesúhlasila s tým, aby sa otec stretával s deťmi bez prítomnosti tretej osoby a žiadala, aby styk bol realizovaný za prítomnosti detského psychológa, poukazovala na to, že mal. A. sa po stretnutiach s otcom, napriek tomu, že boli realizované aj na ÚPSVaR za prítomnosti tamojšieho pracovníka, viackrát pomočil. Mal. V. je opakovane uisťovaný, že v prípade, ak by došlo k zmene správaniu otca vo vzťahu k nemu, kedykoľvek je možné takémuto styku otca s ním v podstate zamedziť.

Z vyššie uvedených skutočností teda vyplýva, že posledné rozhodnutie o úprave styku otca s mal. deťmi spôsobom, že styk bude realizovaný výlučne v priestoroch ÚPSVaR Považská Bystrica za prítomnosti pracovníka ÚPSVaR Považská Bystrica bolo motivované práve záujmom mal. detí so zreteľom na vážne narušené vzťahy medzi rodičmi vo vzťahu aj k prebiehajúcemu trestnému konaniu vedenému voči otcovi, ako aj tvrdeniam matky o možnom negatívnom dopade styku otca s deťmi bez prítomnosti tretej osoby, so zreteľom na vek oboch detí (predovšetkým mal. A.), za už v tom čase existujúcich skutkových tvrdení matky, že deti boli prítomné verbálnemu i fyzickému násiliu, ktorého sa mal dopúšťať otec na matke detí, jedno z detí mal dokonca biť.

Úlohou súdu prvého stupňa preto bolo vykonať dokazovanie za účelom zistenia, či od doby tohto posledného rozhodnutia o úprave styku otca s mal. deťmi, došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje záver, že pominuli okolnosti, pre ktoré bol styk otca s deťmi upravený za prítomnosti tretej osoby, teda dokazovanie, z výsledkov ktorého jednoznačne vyplynie, že tu nie je existencia reálnej obavy z negatívneho dopadu, či ohrozenia mal. detí či už po stránke fyzickej, alebo psychickej pre prípad, že sa ich stretávanie s otcom, bude realizovať bez prítomnosti tretej osoby.

Súd prvého stupňa za základ svojho rozhodnutia vzal správu a skutočnosti uvedené na pojednávaní ustanoveným kolíznym opatrovníkom, ktorým je ÚPSVaR Považská Bystrica, ktorý v prospech návrhu otca argumentoval predovšetkým tým, že stretávanie otca s deťmi v priestoroch ÚPSVaR je nedôstojné, že ÚPSVaR na toto nemá podmienky, že službu konajúci pracovník, ktorý je prítomný pri styku otca s deťmi musí plniť aj iné úlohy, a v konečnom dôsledku tým, že otec sa počas realizácie styku s deťmi neprejavoval agresívne, nemusel byť upozorňovaný na nevhodné správanie, na deťoch nebadal žiaden strach, alebo náznaky obavy pred otcom, čo viedlo k jeho záverečnému doporučeniu na zamietnutie návrhu matky na realizáciu styku za prítomnosti tretej odborne spôsobilej osoby (psychológa, či pracovníka n.o. U.) a doporučeniu realizácie styku bez prítomnosti tretej osoby s poukazom na rozvíjanie vzťahu otca s deťmi.

Uvedená správa kolízneho opatrovníka, však podľa názoru odvolacieho súdu, so zreteľom na všetky v konaní doposiaľ zistené skutočnosti, nemôže vzhľadom na to, že je neúplná, neobsahujúca rozhodujúce skutočnosti majúce vplyv na posúdenie veci, nemajúca oporu v existujúcom skutkovom stave a čo je najpodstatnejšie kolidujúca s úlohou chrániť záujmy mal. detí, slúžiť ako akceptovateľný základ akéhokoľvek súdneho rozhodnutia v konaní, predmetom ktorého je starostlivosť súdu o mal. deti.

Kolíznym opatrovníkom totiž nesprávne vyhodnotil prioritu práv a záujmov, ktorým je potrebné v tomto konaní prostredníctvom súdneho rozhodnutia poskytnúť ochranu. Obhajoba rodičovských práv otca, či riešenie diskomfortu službu konajúceho pracovníka, ktorý podľa rozhodnutia súdu má byť prítomný pri styku otca s deťmi (výkon ktorého je tiež vzhľadom k tomu, že nejde o štandardné masové riešenie len vecou organizačného zvládnutia), nie sú v kolízii s jeho poslaním spočívajúcim v ochrane práv a záujmov mal. detí prednostnými. Nemožno pochopiť, že za prebiehajúcemu trestnému konaniu voči otcovi mal. detí, so znalosťou obsahu znaleckého posudku a z neho vyplývajúcich záverov vo vzťahu k osobnosti otca, za opakovaných tvrdení matky o negatívnych dopadoch násilného správania otca voči nej (ktorému mali byť deti prítomné) na psychický a fyzický stav mal. detí, s tým spojený ich strach zo stretnutí s otcom osamote, v dôsledkoch spočívajúcich v pomôčovaní mal. A., v predchádzajúcom pobyte matky s deťmi v krízovom centre, v ich zaradení do programu ochrany v n.o. U., že kolízny opatrovník nepožadoval dôsledné vykonanie dokazovanie za účelom zistenia, či tvrdenia matky sú len v rovine nepodložených skutkových tvrdení, alebo hrozba negatívneho dopadu na deti v prípade ich styku s otcom bez účasti tretej osoby, má reálny základ. Tvrdenia kolízneho opatrovníka v tom smere, že na deťoch nikdy nebadal počas ich styku s otcom žiaden strach, či

obavu pred otcom, že vzťah detí s otcom je dobrý a pod., nemajú žiadnu výpovednú hodnotu, pretože jednak opomínajú fakt, že deti si boli vedomé, že nie sú s otcom samotné, príslušnú inštitúciu a jej pracovníka mohli a pravdepodobne aj vnímali ako spôsob svojej záštity a jednak podľa samotného opatrovníka, príslušný službukonajúci pracovník plnil súčasne okrem dohľadu nad stykom aj iné povinnosti vyplývajúce mu z náplne práce, takže realita prezentovaného obrazu stretnutí a ich vyhodnotenia je nepresvedčivá a to aj z pohľadu ďalších tvrdení, že otec dokáže deti zaujať, v rozpore s čím je následné tvrdenie, že mal. A. býva na stretnutiach rušný, často vybehuje za matkou na chodbu a pod.. Pokiaľ ide o opatrovníkom prezentované správanie otca "ktorého nebolo potrebné počas styku napomínať", nemožno nepripomenúť, že súdny znalec v trestnom konaní u otca konštatoval pred autoritami kontrolovanú agresivitu, nie absenciu inteligencie.

Odvolací súd poukazuje v súvislosti s vyššie uvedeným tiež na to, že tvrdenia matky týkajúce sa správania otca a jeho dopadu na mal. deti a s tým súvisiace ich možné ohrozenie, pritom nie sú kolíznemu opatrovníkovi neznáme, pretože už boli prezentované aj v konaní prvostupňového súdu vedeného pod č.k. 11P/94/2014, a to v rovine nielen tvrdeného fyzického násillia páchaného otcom na matke, ale aj v rovine tvrdení, že tomuto násilliu boli prítomné aj mal. deti, o čom v uvádzanom konaní dokonca vypovedal aj mal. V., ktorý dokonca tvrdil, že otec mal mal. A. biť, tiež že obe deti sa ho boja.

Všetky vyššie uvedené skutočnosti, ako aj ďalšie tvrdenia matky v tomto konaní, napr. o tom, že mal. A. sa po stretnutí s otcom pomačuje, sú tak závažného charakteru, že nemožno bez náležite vykonaného dokazovania vylúčiť matkou tvrdený vznik psychickej ujmy u mal. detí, v prípade vynucovania si ich stretávania s otcom či už vôbec, alebo bez prítomnosti tretej autoritatívnej osoby, ktorá by im mohla byť do určitej miery prostriedkom psychickej opory, čím by mohla byť aj eliminovaná intenzita prípadne zisteného strachu detí pred otcom.

Odvolací súd preto zastáva názor, že so zreteľom na prioritný záujem mal. detí je potrebné, aby bolo vykonané dôsledné a podrobné dokazovanie na zistenie, či realizácia styku detí s otcom vôbec, resp. v obmedzenom rozsahu (ak áno v akom), v prítomnosti (ak áno, koho), či bez prítomnosti tretej osoby, je v záujme mal. detí, prípadne akým spôsobom možno v čo najširšom rozsahu eliminovať možné negatívne dopady na mal. deti z prípadného stretávania s otcom plynúce, v ktorom smere však súd prvého stupňa dokazovanie doposiaľ nevykonal prakticky žiadne, mal. deti napriek tomu, že to prostredníctvom matky žiadali, v konaní nevypočul a so zásadnými skutočnosťami z hľadiska rozhodnutia v tejto veci sa nevysporiadal. Pri ďalšom rozhodovaní súd prvého stupňa stanovisko oboch mal. detí, ktoré v súčasnosti podľa vyjadrenia matky styk s otcom bez prítomnosti tretej osoby výsostne odmietajú (a ktoré vhodným spôsobom zistí), nemôže nevziať do úvahy. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nemožno vylúčiť ani následne vykonaným dokazovaním zistenú existenciu dôvodov, pre ktoré styk otca s deťmi aktuálne nemusí byť súladný s ich záujmom a môže vyvolať vznik psychickej ujmy v podobe ich neurotizácie. Keďže mal. deti sú z hľadiska zákona prioritne chránené, je úlohou súdu vykonať všetky účinné opatrenia vedúce k ochrane ich práv a záujmov, aby sa tak predišlo negatívne mu dopadu na harmonický vývoj ich osobností. Pokiaľ otec uvádza, že aktuálne stanovisko detí je výsledkom ich ovplyvňovania matkou, či inými tretími osobami, odvolací súd poznamenáva, že spoľahlivé poznanie skutočnosti, či styk rodiča s dieťaťom ohrozuje fyzické, alebo psychické zdravie dieťaťa, alebo ide len o predstieraný stav vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, je možné až po dôkladne vykonanom dokazovaní, čo však odvolací súd zdôraznil už v inom odvolacom konaní, týkajúcom sa však totožného predmetu konania a identických účastníkov.

Za daného stavu neobstojí tiež argumentácia súdu prvého stupňa spočívajúca v tom, že ním vydané rozhodnutie sleduje zabezpečenie zdravého telesného a duševného vývoja detí, čo má spočívať v tom, že v záujme detí je, aby sa popri matke na ich výchove podieľal tiež otec, ktorá argumentácia je vo všeobecnosti síce v zásade správna, avšak vzhľadom na okolnosti preskúmanej veci nie rozhodujúca, pretože výsledky doposiaľ vykonaného dokazovania v prospech správnosti takéhoto záveru nenasvedčujú.

Odvolací súd nespochybňuje, že právo na styk rodiča s mal. deťmi, je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností, ktoré vychádza z čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, v zmysle ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, ide o obojstranné právo. Jeho obsahom je tak právo rodiča na kontakt s dieťaťom, ako aj právo dieťaťa na starostlivosť zo strany každého z rodičov. Rodič, ktorý nemá mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti, resp. s

ním nežije v spoločnej domácnosti, je v prevažnej miere vylúčený zo sústavného výkonu rodičovských práv a povinností. Realizáciou styku s ním však dochádza k ich výkonu, preto je styk rodiča s dieťaťom významným faktorom ovplyvňujúcim jeho ďalší život, avšak je potrebné, aby v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, súdy dbali za každých okolností na to, že záujem mal. dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom, pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa mal. detí. Záujem detí pri rozhodovaní o dočasnom obmedzení, prípadne inej forme obmedzenia, či aj zákaze styku rodiča s dieťaťom, možno vidieť nielen v ochrane fyzického zdravia (pred fyzickým útokom napr. vo forme bitia, kopania), ale tiež psychického zdravia (napr. z dôvodu vytesnenia si a následného nepripomínania si negatívnych zážitkov vo vzťahu k rodičovi) mal. detí, ale aj v jeho ochrane pred možnou neurotizáciou a chronifikovaním až psychotizáciou dieťaťa z dôvodu styku s druhým rodičom. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri kolízii základného práva dieťaťa na slobodu so základným právom rodiča na styk s dieťaťom je právo dieťaťa slobodne sa rozhodovať, v hierarchii základných práv nepochybne vyššie.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, bude preto potrebné za účelom doplnenia dokazovania s cieľom zodpovedajúceho zistenia skutkového stavu veci, vyžiadať (resp. pripojiť) si a dôsledne sa oboznámiť s obsahom spisov, predmetom ktorých bola úprava práv a povinností k mal. deťom a to OS Čadca pod č.k. 4P/78/2013, OS Považská Bystrica č.k. 11P/94/2014, zo spisu OS Čadca č.k. 1T/81/2013 vyžiadať si kópiu kompletného znaleckého posudku vypracovaného znalcom O.r. Z. PhD., s týmto sa dôsledne oboznámiť s dôrazom na časti obsahujúce charakteristiky rodičov mal. detí, ďalej bude potrebné vyžiadať si správu z n.o. U. o priebehu a výsledkoch zaradenia mal. detí do ich programu a výsledkoch ich prípadných odborných psychologických vyšetrení, pokiaľ boli v rámci tohto programu vykonávané (tieto žiadať aj od kolízneho opatrovníka spolu s uvedením dôvodov zaradenia rodiny do tohto programu a jeho vyhodnotenia), vzhľadom na závažnosť skutkových tvrdení týkajúcich sa možného negatívneho dopadu styku s otcom na mal. deti sa javí potreba nariadenia znaleckého dokazovania (vzhľadom na znalosť veci možno zväziť ustanovenie znalca O.. Z.) za účelom zistenia prípadných potrebných obmedzení rozsahu styku mal. detí s otcom, s dôrazom na prevenciu negatívneho dopadu na ich zdravie, telesný a duševný vývoj, prostredníctvom ktorého bude potrebné vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť detí aj zistiť stanovisko mal. detí k ich možnému stretávaniu s otcom, v prípade potreby mal. detí možno ešte pred súdom dopytovať, tiež možno podporne zistiť, či už trestné konanie vedené voči otcovi mal. detí bude v čase rozhodovania prvostupňového súdu právoplatne ukončené, i keď povinnosť súdu poskytnúť deťom ochranu a konať so zreteľom na ich záujem, nie je právoplatnosťou skončenia takéhoto konania podmienená a potrebu zistenia skutkového stavu v tomto konaní, pokiaľ ide o skutkové tvrdenia matky, to žiadnym spôsobom neovplyvňuje.

V súvislosti s potrebou vykonania dokazovania v tomto konaní, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 120 ods. 2 O.s.p., z ktorého vyplýva, že povinnosťou súdu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, je vykonať aj ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhlí, čo je zásadný rozdiel oproti konaniam sporovým, pretože v nesporových konaniach je dokazovanie založené na vyšetrovacom princípe. Účastníci konania tu v pravom slova zmysle totiž nemajú povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Zodpovednosť za výsledok sporu tu nesie súd a účastníci sú subjektmi konania, ktoré súdu môžu napomôcť objasniť skutkové okolnosti. V tomto prípade je konanie ovládané zásadou materiálnej pravdy, pretože súd skutkový stav sám zisťuje a snaží sa čo najviac svojím zisťovaním priblížiť skutočnému stavu.

Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa založené na nedostatočne zistenom skutkovom stave, s čím súvisí tiež nesprávne právne posúdenie veci je zákonným dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia za použitia § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a tiež nevykonanie výsluchu mal. detí, ktorého sa títo ako účastníci konania domáhali, je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia za použ. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., odvolací súd za použ. cit. zák. ustanovení toto zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, s poukazom na ods. 2 citovaného ustanovenia.

Po vrátení veci úlohou súdu prvého stupňa bude vo veci nariadiť pojednávanie pri dodržaní procesného postupu, poskytujúceho účastníkom konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky a Občianskym súdnym poriadkom (§ 123), doplniť dokazovanie v naznačenom smere, prípadne vykonať aj ďalšie dokazovanie potrebné pre úplné zistenie skutkového stavu, dôsledne sa zaoberať tiež prípadnými ďalšími námietkami, argumentami a dôkaznými návrhmi účastníkov konania a po vyhodnotení vykonaného dokazovania z hľadiska ust. § 132 O.s.p. vo veci opätovne rozhodnúť s prvoradým dôrazom na záujem mal. detí.

Právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.